

Стихи для детей 2-3 лет

Физминуткæ «Саби»

- Саби, саби! Дыстырдæ?
-О, маенæ ахæм! (хæрдмæивазынцсæцæнгтæ)
-Саби, саби, дыгыццыл дæ?
-О, маенæ ахæм! (æрбадынц)
-Саби, саби, дыпурти дæ?
-О, маенæ ахæм! (гæпп-гæпп кæнынц)
-Саби, саби, ды тутти дæ?
-О, маенæ ахæм! («Тæхынц»)
-Сымах – цъиутæ! Æз–цъиусур!
Æхсын уæ! Лидзæм! Лидзæм!

Кæвда

Иуæртæх, дыууæ, æртæ –
Сабыргай, сындæггай
Уары, уары – къæп-къæп-къæп –
Уары дон æртæхгай.
Фемæхстуарын: сæх-сæх-сæх,
Саби, рæвдздæхиæмбæхс!

ЧеджемтыГеор

Гино

Гино, гино, гисс!
Иугæдынаемис,
Хъармфæлмæнкæрц дары,
Къонайылхуыссы,
Аргъæуттæ мысы,
Хъалзæрдæйæзары...

Уасæг

О уасæг, уасæг,
Сыгъзæринкъоппа!
О уасæг, уасæг,
Сырхзæлдагбоцъо
Куыдраджыфестыс?
Куыдхъæрæйзарыс? -
Нæбуцлæппуйы
Хуыссыннæуадзыс!

Бирæгъ æмæ сæгъ

ДжимитыКларæ
«Бирæгæйнаесæгълыгъди
Бирæгътынгзæрондуыди
Сæгъылхудт, гæппытекодта
Цуанонмæнаесæгъызгъордта.»

Фæзæг

Джимиты К.

Фæзæг, фæзæг! Æрхастай тыллæг.
Бузныг! Нæсæртæйдынкувæмныллæг
Скъахтамнаехуымтыцæхæра, картофтæ.
Æртыдтамбæлаестæйфæткъуытæ, кæрдотæ.

Хъомылгæнæг: «Æздæнфæзæг. Чидæн?»

Сабитæ: Фæзæг, фæзæг!

Хъ.: Æрхастон тыллæг

С: Фæзæг, фæзæг!

Хь.: Аѣрхастон бѣркад.
С: Фѣззѣг, фѣззѣг!
Хь.: Нѣ кѣны мынѣг
С: Фѣззѣг, фѣззѣг!
Хь.: Уѣкьонайы арт.

Къѣбылатаѣмаѣ гѣдытѣ

-Гъау-гъау-гъай!

Мах стѣм къѣбылатаѣ

Мах уарзынана

Затем котята:

Миау-миау-миау!

Мах стѣм гѣдытѣ

Мах уарзынана

Иумѣ

Мах стѣм гыццылтѣ

Мах стѣм рѣсугъдтѣ

Мах уарзынана!

(Проговорить еще раз. Затем, с помощью педагога, мальчики отвечают за щенят, девочки за котят)

«Дон-дон»:

Дон, дон, дон, ныхсмынмѣкъухтѣ

Дон, дон, дон, ныхсмынмѣхъустѣ,

Дон, дон, дон, ныхсмынмѣрустѣ,

Дон, дон, дон, ныхсмынмѣфындз

Уыйѣздѣн!

Иу – мѣсѣр – Дыууѣ – мѣ хъустѣ! *(показывает то, о чем говорит)*

Иу – мæгуыр - дыууæ – мæ къухтæ!

Иу – мæдзых, - дыууæ – мæ къæхтæ!

Исмынфындз,- дыууæ – цæстытæ

Радзырдтонуынаэзрæстытæ!

Уыйæздæн!

«Нæ рæвдауæндон»

Уарзæм мах нæ рæвдауæндон,

Уайæм ардæм алы бон.

Мах нæ тъизæм, нæ кæуæм.

Хъомылгæнæгылцинкæнæм. (Хъараты Ира)

«Пурти»

Пуртизæххыл – тъæпп, тъæпп, тъæпп (*показывают руками.Далее прыгают на двух ногах*).

Пуртизæххæй – гæпп, гæпп, гæпп

Æз йæ фæстæ – сæпп, сæпп, сæпп.

Уый та ногæй – гæпп, гæпп, гæпп.

Хыссæ

Ссадæркодтамкæхцы,

Айзæрстамылцæхх,

Ссадыл дон ныккодтам,

Змæнтæм æй дзæбæх.

Иуцыбыррæстæг

Рауаднæмхыссæ.

Нæ горæт

Хæхтæйна горæтбæрзонддæр,

Фæзтæйна горæтхæрзконддæр.

Хураунæ горæт æрттивы,

Ногмæ йæ дарæстæ ивы.... (ЧеджемтыГеор)

АВДÆНЫ ЗАРДЖЫТÆ (колыбельные песни)

Чызгдзæццытæахгæны

Цалынмæйынакæнай

«А-ло-ла»-иызарæг,

Уалынмæ нæ акæны

ИунагцъынддæрЗарæ

Гинодæрынавдæны

Сабыргайфæхъырны.

Чызгдзæццытæахгæны,

Хъалфынтæфæуыны. (АсатыРеуаз)

Авдæн(Дауыраты З.)

Цæуы, цæуы æдзухæй,

Фæузæм æй нæ къухæй,

Фæлææнцадкуы 'рлæууы,

Уæд та гаги ыскауы: «уа-уа-уа».

А-а-а, а-а-а – аузæм, а-а-а – азарæмын.

Урсгæлæбу

Ло-ло, ло-ло а-ло-ло!

Ахуысс, айрæз, мæхъæбул!

Ахуысс, уалдзæгæрцæудзæн,

Урсгæлæбуæртæхдзæн.

Æцитт, Гино!

Ло-ло, ло-ла, а-ло-ла,

Лæппу фынаей акæна!

Æцитт, Гино, ма та уас,

Йæбаппайынмаалас.

Бауадзфынаейчысылы

Фена дæуыййæфыны.

СЫГЪДÆГДЗУРИНÆГТÆ

Цьиутызарæграйсомраджы.Зарынцъиутæ:«цъипп...цви..цорз,-

Сабитæ, уæрайсомхорз!..»

Зарынцъиутæ:«цъипп...цви..цур,-

Скæсы тафесхохæйхур!..»

Зарынцъиутæ:«цъипп...цви..цунг,-

Байдзагзарджытæйуæуынг!..»

Зарынцъиутæ:«цъипп...цви..ци,-

Раджыстагхуыздæрфæци!..» (Т. Кокайти)

Хъа-хъа-хъа!- нæхъазныззары.

Къо-къо-къо!- фæзæгъыкарк.

Бапп-бапп-бапп! – нæбабызуасы.

Охх! – фæлыгъдмæхуыссæгдард.

Цъиу-цъиу-цъиу! Кæдæм тæхыс?

Цъиу-цъиу-цъиу! Цымæфæрсыс?

Цъиу-цъиу-цъиу! Цытæ хæрыс?

Цъиу-цъиу-цъиу! Цымындæттыс?

Митындада

Йæцæстытæ – дуртæйконд.

Йæкъухтæта – къæцæлтæй.

Чифæуайыйæрæзты,

Уымæ хъæлдзæгфæхуды.

ЧеджемтыГеор

«Митыгæлæбу»

Митыурсхæмпусгæлæбу

Уæлæ арвæй 'ртахтис.

Сатæгурс-урсидгæлæбу

Абадтимæ армы.

Уазал у, хæмпус у

Митыурсгæлæбу.

ГусалтыЗамирæ

Зазбæлас

Зазбæлаз, зазбæлас.

Алы аз нæмцуæгас,

Бирæуарзынцсабитæ

Дæ цъæх-цъæхид къалиутæ.

МитынДада, мах дæ уарзæм,

Алы бон нæмцуæгас.

Бирæуарзынцсабитæ

Дæ дзæкъулы адджынтæ.

ЧеджемтыГеор

П/игра «Погреемся»

Къухтæ, къухтæ – къæрцц-къæрцц-къæрцц (хлопают);

Къæхтæ, къæхтæ – тъæпп-тъæпп-тъæпп. (топают)

Къухтæ, къухтæ – тъупп-тъупп-тъупп. (хлопают)

Къæхтæ, къæхтæ – сæпп-сæпп-сæпп (топают)

Загадка «Зымæг» (отрывок)

Чифæкалдтакæрты

Урс-урсидыссад!

Цавæрлæгмæразынд

Ахæмстырбæркад?

Чисахуырстассадæй

Хæхтææмæ хъæд?

Чийæныппырхкодта

Уæрæх фæзты уæд?

Г.Кайтуков

Къæс-къæс-къæс-къæс – гæлæбу.

Хъыст-хъыст-хъыст-хъыст – хæмпусмит.

Къæс-къæс-къæс-къæс – гæлæбу,

Хъыст-хъыст-хъыст-хъыст – хæмпусмит

Тæрхъус, тæрхъус – акафæм!,

Тæрхъус, тæрхъус–гыццылхæмпус!

Тæрхъус, тæрхъус–хъилхъус,

тæрхъус, тæрхъус – азарæммæахудæм!

ИРХÆФСÆНТÆ (пестушки)

Гæлæбу

Хъуло-мулонгæлæбу,
Цæйтæрсагдæ, цæйтæппуд?
Цæмæнтæхысбæрзæндты?
Фыдвæндкуынаймæзæрды.

Тæкуы

Тæкуы, тæкуыси
Доныыскуыси.
Уайгæйæцурмæ,
Раласæйсурмæ!

Но-Но (во время игры на «лошадке»)

Но-но! Мæнæлæппубæхылбады,
Мæнæбæппубæхылбады, но-но!
Лæппубалцыцæугæкæны,
Йæ фондзæхстон нæргæ кæны.
Но-но!

Амгалхызти (пальчиковая гимнастика)

Ам галл хызти,
Амдæлаемæратылди.
Ай йæ аргæвста,
Уыййæбастыгъта,
Уыййæсфыхта,

Уыйæбайуæрста.

Амæнхайнæфæциæмæ

Хъасткодта, хъыллисткодта,

Хъасткодта, хъыллисткодта.

Уæлæцары-цæхджынмыст...

Хъыдзы-хъыдзы!

Гакк-гакк

(Хъомылгæнæг, сывæллоныкъахйæкухы, афтæмæйдзуры)

Гакк-гакк, куыдзыгакк,

Куыдзæн дæрæй нæ дæттæм,

Бирæгъæн дæрæй нæ дæттæм.

Гакк-гакк, куыдзыгакк,

Куыдзыгаккæймахонут!

Гакк-гакк, куыдзыгакк,

Хурыцæстмæкуыразынд,

Мæ хъæбысæй æрзæбул.

Карк-хъуыдатт,

Карк-хъуыдатт!

Карк – хъуыдатт!

Айкмынратт!

Айкмынратт

Фыдæбон – каркæн,

Айкмæхицæн.

Ахсадтонæйæмæ –

Хъуыдзы!

Нæ мад

Схъомыл кодта не ппæты
Уарзонæй нæ мад
Адæмы хсæн уымæн у
Мах нана нымад

Нæ ,нæ мадæн мах хæссын
Уæд нæ уыд æнцон
Афоныл – нæ хæринаг,
Афоныл нæ дон.

Ахсадтæ иу дзаумæттæ
Кæрчытæм зылди...
Архайдта нæ фосимæ ,
Куыроймæ цыди.

Мад

Мадæй мын ма хъаст кæн.
Мацы мын дзур
Мадæн йæ ракаст дæр
Махæн у хур
Мадыл куыннаæ зарæм
Мад у зынаргъ
Мачи уæ бавзарæд
Мады зынад

Нæ фыд

Уарзын æз бабайы дæр
Стыр бузныг дзы дæн
Уымæн æмæ алыбон
Барæвдауы мæн

ÆЗ

Хотæ æмæ фсымæртæн
Дæн сæ кæстæр æз
Азтæй мæныл ацы сæрд
сæххæст уыдзæн хсæз

Бирæ сты нæ бинонтæ ,
Мах цæрæм фæрнæй.
Семæ уарзон сабитæ
Базонгæ ут, цæй.

Кад æмæ лæджыхъæд зæххыл сты,
Æргуыбыр сæм кæн æмæ сæ сис.

Уалдзæг

Уалдзæг ,уалдзæг нæм æрцыди ,
Бæлас рафтыдта сыфтæр

Мæнæ гоппон цъиу фæзынди
Хъуысы суадæтты сæр – сæр

Калы хуры тын цæхæртæ
Мæргътæн азæлы сæ зард
Райы æрдзы уындæй зæрдæ,
Дуне худы, райхъал ца

Дзæуджыхъæуы зарæг

Ды Дзæуджыхъæу нæ горæт
Ды дзæбæх æмæ рæсугъд
Мах дæ лæгъз уынгты ызгъорæм
Хъуысы дард нæ зард, нæ худт

Базард

О – ри-ра ой
о-ри-рæ – дæу
уарзын-дæ
Дзæуджыхъæу.

Ис рæсугъд дарæс дæ уæлæ
Сты дæ уынгтæ даргъ, уæрæх
Алы взагон у дæ хъæлæс
Уазæгуарзон у дæ зæхх

Базард

Цъититæй дæм хъал Терк уайы
Зарджытæй нæ зын сæтты
Хуры тынты йæхи найы
Адæмæн салам дæтты

(Цаллагова)

ЗАРÆГ

« Нæ Иры иронæй
Кæмæ ис æгъдау,
Уый хизæд фыдбонæй,
Фыдмастæй Хуыцау.
Ирыстон йæ цæсты
Кæмæн нæу æгад,
Ирыстон нæ бæсты
кæмæн у йæ мад,
Йæ бæстæ йæ мадау
Кæмæн у зынаргъ.

Кæмæ кæсы кадау,
Ирыстон, дæ уаргъ.
Æгъдауæй, æвзагæй
Нæм чи у ирон .-
Ирыстоны рагæй
Нæ халы йæ рон.
Нæ Иры иронæй
кæмæ ис æгъдау,
Уый хизæд фыдбонæй,
Фыдмастæй Хуыцау»

(Илас Мызурон)